

Keräykseen vain hyödynnettäväksi kelpaavaa tekstiilijätettä

Tekstiili- ja jalkinejätteen keräysjärjestelmän tavoitteena tulee olla mahdollisimman laadukas ja hyödynnettävissä oleva uudelleenkäyttö- ja materiaalivirta sekä ympäristön ja kustannusten näkökulmasta tarkoituksenmukainen jätehuolto.

Tekstiilijätteen keräysjärjestelmän lähtökohtana tulee olla, että erilliskeräykseen vastaanotetaan vain sellaista tekstiilijätettä, joka voidaan tosiasiallisesti hyödyntää sellaisenaan uudelleenkäyttöön, valmistella uudelleenkäyttöön tai hyödyntää materiaalina. Tämä periaate tulisi ottaa huomioon riippumatta siitä, järjestävätkö keräystä kuntien jätelaitokset, yhteisötalouden toimijat, tuottajat tai niiden yhteistyökumppanit. Keräysjärjestelmän perustamisen lähtökohtana ei tulisi olla mahdollisimman suuren keräysvolyymin saavuttaminen kokonaisuutena, vaan lähtökohtana tulisi olla kerätyn materiaalin laatu ja sen todelliset hyödyntämismahdollisuudet sekä uudelleenkäyttöön sopivien tekstiilien keräysvolyymin kasvattaminen.

Kuluttajille tuotettavien lajitteluohjeiden tulee olla mahdollisimman selkeät. Erityisesti tulevan tekstiilijätteen tuottajavastuun mukaisen keräysjärjestelmän käynnistymisvaiheessa lajitteluohjeistukseen, neuvontaan ja viestintään tulee panostaa. Tavoitteena tulisi olla, että keräykseen päätyisi mahdollisimman vähän epäpuhtauksia ja muuta hyödyntämiskelvotonta materiaalia ja toisaalta, että yhä enemmän tekstiiliä saataisiin ohjattua uudelleenkäyttöön. Likaisia sekä muita tekstiilejä, jotka eivät sovellu uudelleenkäyttöön tai materiaalihyödyntämiseen, ei tule ohjata erilliskeräykseen. Niitä ei ole tarkoituksenmukaista ottaa erilliskeräykseen, jos ne lajittelun jälkeen päätyvät joka tapauksessa sekajätteeseen ja energiahyödyntämiseen.

Hyödyntämiskelvottoman materiaalin kerääminen erikseen, kuljettaminen keräyspisteistä lajitteluun ja lajittelu ennen sen päättymistä sekajätteeseen muodostavat ylimääräisen käsittelyvaiheen, joka lisää kustannuksia, kuljetuksia ja ympäristövaikutuksia ilman vastaavaa kiertotaloushyötyä. Samalla hyödyntämiskelvoton materiaali kuormittaa lajittelua ja heikentää kerätyn materiaalin laadua. Lisäksi likaisen tekstiilin kerääminen samassa keräyksessä voi pilata uudelleenkäyttökelpoista tekstiiliä ja siten lopulta pienentää uudelleenkäyttöön ohjautuvan tekstiilin määrää. Energiahyödynnykseen päätyvän tekstiilin ohjaaminen erilliskeräykseen voi heikentää myös kuluttajien luottamusta järjestelmään ja siten heidän lajittelumotivaatiotaan. Tästä syystä epäpuhtauksia sisältävän ja muun hyödyntämiskelvottoman materiaalin päättymistä erilliskeräykseen tulisi ensisijaisesti ehkäistä jo lajitteluohjeistuksella sen sijaan, että niitä sisällytettäisiin keräykseen keräysmäärän kasvattamiseksi.

Kun nykyisin hyödyntämiskelvottomille tekstiileille syntyy teknisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti toimivia hyödyntämisratkaisuja sekä riittävästi käsittelykapasiteettia, kuluttajien lajitteluohjeita voidaan muuttaa vastaavasti ja keräykseen hyväksyttävää materiaalivirtaa laajentaa.

Keskeisenä periaatteena tulee siten olla: Kerätään erikseen se, mikä voidaan tosiasiallisesti hyödyntää. Keräyksen lähtökohtana tulee olla mahdollisimman laadukas ja hyödyntämiskelpoinen materiaalivirta sekä tekstiilien uudelleenkäytön kasvattaminen. Materiaalia, jolle ei ole käytettävissä toimivaa uudelleenkäytön, uudelleenkäyttöön valmistelun tai materiaalihyödyntämisen reittiä, ei ohjata erilliskeräykseen. Keräystä voidaan laajentaa sitä mukaa, kun uusia teknisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti toimivia hyödyntämismahdollisuuksia syntyy.

Kannanoton allekirjoittajat

